

Vi tillader os i øvrigt at henvise til det medfølgende Bilag, der indeholder Bemærkninger til Lovforslagets Hovedparagraffer, hvor Ændringer forekommer os særlig paa krævede, idet vi tilføjer, at vi i disse Bemærkninger har udeladt Forslag til Ændring med Hensyn til selve Afgiften til Staten. Hvad denne Afgift angaar, indskrænker vi os til med Henvisning til det foran udviklede at begære den nedsat betydeligt.

Det tilføjes, at vi i Dag har tilsendt Folketingsudvalget en ligelydende Skrivelse.

p. t. København, den 31. Juli 1919.

Ærbødigst

P. U. V.

J. Wedell-Neergaard,
Fmd.

Underbilag til Bilag 1.

Bemærkninger til Hovedpunkter i Lovforslaget om Lens, Stamhuses og Fideikommisgodasers Overgang til fri Ejendom.

ad § 2, 2det Stykke. Man finder det ubilligt, at Frigørelsen af Majoraterne, der ofte har været Hundreder af Aar i den paagældende Slægts Besiddelse, kommer til at foregaa paa Grundlag af en Værdiansættelse, der vil være stærkt paavirket af Krigens let svindende Højkonjunktur, ogsaa fordi Lovgivningsmagten samtidig har sørget omhyggeligt for, at denne Højkonjunktur ikke kommer til at influere paa adskillige sidestillelige Omraader f. Eks. ved Fæsteafløsningen. Som Grundlag for Beregningen af Majoratsgodsernes Værdi skal det derfor henstilles at bruge *Gennemsnittet af Ejendomsskyldoverdierne i Aarene 1903—1916*.

ad § 3, 1ste Stykke. Udtrykket „udyrkelig“ foreslaas ændret til „*uskikket til Oprettelse af mindre Landbrug*“, thi Procenten af den Jord, der skal afgives, bør dog billigvis kun beregnes af det Areal, som egner sig til Udstykning. Ofte kan der til et Gods høre betydelige Jordarealer, f. Eks. Strandenge og Moser, som, ihvorvel de ikke er helt udyrkelige, dog ikke egner sig til Oprettelse af smaa Landbrug, og selv om de nu ikke, saaledes som man forstaaer Stykkets sidste Punktum, vil indgaa med deres fulde Størrelse i det samlede Areal, hvoraf Afgivelsesprocenten skal beregnes, vil de dog kunne tælle saaledes til, at der maa afgives et aldeles uforholdsmæssigt stort Areal af det paagældende Gods' egentlige Agerjord.

ad § 3, 2det Stykke. Det siges heri, at om Besiddelsen omfatter flere Hovedgaarde, har Besidderen Ret til at stille Tilliggendet til en af disse som Helhed til Raadighed. Hvis det imidlertid paa de større Besiddelser ikke tillades at stille flere Hovedgaarde til Raadighed, vil det betyde, at det bliver nødvendigt at plukke de andre for Dele af deres Tilliggende. Driftsforstyrrelserne vil herved udstrækkes til alle eller de fleste af Gaardene, Bygningerne vil derfor i flere Tilfælde end nødvendigt blive for store til Arealet og Tabet unødigt stort, ligesom den forudgaaende Bestemmelse om, at „Afstaaelsen skal søges ordnet saaledes, at den øvrige Besiddelse ikke splittes, men saa vidt muligt kommer til at udgøre et samlet Hele og i øvrigt saaledes, at den mindst muligt skades“, bliver ganske illusorisk. Det foreslaas derfor at ændre Bestemmelsen saaledes, at der kommer til at staa „*en eller flere*“.

Endvidere turde Ordet „Hovedgaard“, der hyppigst anvendes som Betegnelse for en særlig Art af større Gaarde, ikke dække Lovforslagets Mening, idet man gaar ud fra, at det ikke er Meningen at hindre, at der afgives *Jord fra større Avlsgaarde*, selv om disse